Toplumsal Değişme ve Gelişme - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi toplumsal değişmenin özelliklerinden biri değildir?

A) Değişme her toplum için geçerli bir olgudur.
B) Değişme toplumun bütün kurumlarında görülebilir.
C) Değişme sürekli iyi ve olumlu yönde gerçekleşmez.
D) Değişim sanayileşmiş toplumlarda daha yavaştır.
E) Toplumun farklı ögelerindeki değişme birbirini etkiler.

2. Bugün gelişmiş bazı ülkelerde kendini yenileyebilme sıkıntısı yaşanmaktadır. Nüfusun yaşlanması emeklilik yaşının yükselmesini; iş gücünün azalması ise yabancı ülkelerden nitelikli nüfus transfer etme zorunluluğu gibi bazı sorunları beraberinde getirmektedir. Bu sorunlara çözüm bulma arayışları da toplumsal değişmeye neden olabilmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Az gelişmiş ülkelerde toplumsal değişim önemli bir sorun haline gelmiştir.
B) Toplumsal değerlerdeki değişme, toplumsal değişimi hızlandırır.
C) Kültürel yapının değişmesi toplumsal değişimin göstergesidir.
D) Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesi toplumsal değişmeyi olumsuz yönde etkiler.
E) Nüfusun yapısı toplumsal değişmenin dinamik bir gücüdür.

3. Bir bölgenin ılıman ya da kurak olması, su kaynaklarına uzaklığı ya da yakınlığı, dağlık ya da ova olması o bölgedeki insanların yaşam biçimlerine doğrudan etki eder. Örneğin Avustralyalı Aborjinler evcilleştirmeye uygun hayvanların ve tarım yapmaya uygun bitkilerin olmadığı bir kıtada yaşadıklarından dolayı avcı ve toplayıcı olarak kalmışlardır.

Bu parçada ifade edilen toplumsal değişmeyi etkileyen unsur aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilim ve teknoloji
B) Nüfus
C) Fiziki çevre
D) Modernleşme
E) Kitle iletişim araçları

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

4. Aşağıdakilerden hangisi modern toplumların özelliklerinden biri değildir?

A) Statüler daha çok bireysel çabayla kazanılır.
B) Toplumsal değişimin hızı yavaştır.
C) Toplumsal kontrol daha çok yasalarla sağlanır.
D) Toplumsal ilişkilerin niteliği daha çok ikincildir.
E) Pozitif bilim ve sanayi ön plandadır.

5. Keşifler ve icatlar insanların hayatlarına yepyeni ufuklar açar. Örneğin buhar makinesinin icadı geleneksel toplumların yapısını değiştirerek sanayileşme sürecini hızlandırmıştır. Bugün ise internetin ya da cep telefonlarının toplumsal ilişkiler üzerinde ne kadar etkili olduğu, herkesin bildiği ve deneyimlediği bir durumdur. Her yeni keşif ve icadın toplumsal yaşamın bir parçası olacak şekilde benimsenip yaygınlaştığı andan itibaren toplumsal hayatta ekonomik ve sosyal değişimlere yol açması kaçınılmazdır.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisini destekler niteliktedir?

A) Teknolojik gelişmeler toplumsal ilişkileri olumsuz yönde değiştirmiştir.
B) İnternet ve cep telefonu toplumsal değişimin en etkili aracıdır.
C) Teknolojik gelişmeler, toplumsal değişimin itici gücü olmuştur.
D) Geleneksel toplumlarda teknolojik gelişmeler değişimi daha az etkilemiştir.
E) Modern toplumlar teknolojik gelişmeleri daha hızlı benimsemiştir.

6. Değişim bütün toplumlarda görülür. Fakat değişimin hızı toplumlara göre farklılık gösterebilir. Sosyologların yapmış olduğu karşılaştırmalı toplumsal değişme ve modernleşme araştırmaları toplumsal değişmenin bütün toplumlarda aynı hızda ve şekilde olmadığını göstermektedir.

Buna göre toplumsal değişme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Değişim kaçınılmaz bir süreçtir.
B) Her toplum değişmeden farklı şekillerde etkilenir.
C) Değişimin hızı toplumdan topluma farklılık gösterir.
D) Değişim faktörleri her toplumda aynı etkiye sahiptir.
E) Her toplumda değişime etki eden unsurlar farklı olabilir.

7. • Tıbbi ilerlemelerin insan ömrünü uzatması ve ölüm oranlarının azalması nüfus yapısını değiştirmiştir.
• Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması gruplar arası iletişimi kolaylaştırmıştır.
• Sanayi toplumlarında etkin olarak görev almak isteyen bireyler hayatları boyunca devam eden bir eğitim sürecinin içine girmişlerdir.

Bu düşüncelerden hareketle aşağıdaki ifadelerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler toplumu pek çok konuda etkiler.
B) Teknolojik gelişmeler, toplumların devamını sağlar.
C) Eğitim, teknolojinin gelişmesiyle birlikte uzun bir süreç halini alabilir.
D) Nüfus yapısı bilimsel gelişmelerden etkilenir.
E) Teknolojik araçların toplumları etkileme gücü vardır.

8. **Aşağıdakilerden hangisi toplumsal değişmeye neden <u>olmaz</u>?**

A) Kırsal kesimden kentlere hızlı bir göç yaşanması
B) Bilgiye dayalı teknolojik ürünlerin yaygınlaşması
C) Büyük ticari işletmelerin sayısının artması
D) Kırsal alanda tarımsal üretim yapılması
E) Demokrasi ve insan haklarının gelişmesi

9. Bilimin gelişmesi modern bakış açısının eleştirel ve yenilikçi niteliğinin ortaya çıkışına katkıda bulunmuştur. Artık gelenek ya da alışkanlıkların, eskiden beri sahip oldukları otoriteden dolayı kabul edilmesi gerektiğini varsaymıyoruz. Tam tersine, yaşama biçimlerimizi giderek artan bir biçimde rasyonel bir temele oturtma ihtiyacı hissediyoruz.

Bu parçada toplumsal değişmeyi etkileyen hangi faktöre vurgu yapılmaktadır?

A) Kültürel faktör
B) Fiziki çevre
C) Kitle iletişim araçları
D) Demografik faktör
E) Ekonomik faktör

10. İnsanoğlu aklı sayesinde doğayı kendi ihtiyaçları için kullanmayı öğrenmiştir. Önceleri gideceği yere yürüyerek giden insanlar kendinden daha güçlü ve hızlı koşan hayvanları evcilleştirmiş ve kullanmıştır. Zamanla tekerleği icat etmiş, otomobili, uçağı son olarak uzay araçlarını yapmıştır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Toplumsal gelişmeler sorunlara çözüm getirdiği gibi yeni toplumsal sorunlar yaratabilir.
B) Toplumsal değişmeler uygun toplumsal koşullarda gerçekleşir.
C) Toplumsal gelişmeler toplumdan topluma farklılık gösterir.
D) Toplumsal ilerleme zamana yayılarak aşama aşama gerçekleşir.
E) Olumsuz tepkiler yeniliklerin yaygınlaşmasını engeller.

11. Gelişmekte olan ülkeler, ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel bakımdan sanayileşmiş ülkeler modelini benimseyip onlara benzemeye çalışabilirler.

Bu açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?

A) Küreselleşme
B) Toplumsal hareketlilik
C) Modernleşme
D) Bütünleşme
E) Toplumsal çözülme

12. Sanayileşme ile birlikte büyük toplumsal değişmeler yaşanmıştır. Bununla birlikte tarımda makineleşme köy toplumsal yapısında önemli değişmelere de neden olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanayileşmenin oluşturduğu değişimler arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Köyden kente göç hızlanmıştır.
B) Tarıma dayalı ilişkiler çözülmeye başlamıştır.
C) Geniş aile yapısı çekirdek aile yapısına dönüşmüştür.
D) Eğitim ve siyaset kurumları önem kazanmıştır.
E) Geleneklere ve göreneklere bağlılık artmıştır.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

